

погляд, має бути аналогічним до процесуального статусу свідка у кримінальному провадженні з урахуванням особливостей провадження, встановлених главою 25 КПК України.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування : Закон України від 16 листоп. 2017 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2213-19>.

2. Іванець А. Довгоочікувані зміни до КПК // Взгляд юриста: юридический блог компании Jurimex [сайт]. URL: <http://jurblog.com.ua/2017/11/dovgoochikuvani-zmini-do-kpk/>.

3. Слухай Л. Ю., Чиж Л. А. Правовий статус іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10630/17_%D0%A1%D0%BB%D1%83%D1%85%D0%B0%D0%B9%2C%20%D0%A7%D0%B8%D0%B6_356-359.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22.11.2018 № 2617-VIII. *Голос України*. URL: <http://www.golos.com.ua/article/316343>.

5. Васильков Д. С. Актуальні проблеми пояснення у кримінальному процесі України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2016. Вип. 2. Т. 3. С. 59–63.

Швець Андрій Володимирович,

аспірант кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ Ч. 1 СТ. 321 КК УКРАЇНИ, У ФОРМІ ДІЗНАННЯ

Кримінальним проступком є передбачене КК України діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [1].

Розслідування кримінального правопорушення за ч. 1 ст. 321 КК України здійснюється у формі дізнання. Суб'єктами уповноваженими

здійснювати розслідування за ч. 1 ст. 321 КК України відповідно до ч. 3 ст. 38 КПК України є: 1) підрозділи дізнання органів Національної поліції; або 2) уповноважені особи інших підрозділів вищезазначених органів [2].

Підрозділи дізнання є структурними підрозділами апарату центральних та територіальних органів Національної поліції; органів безпеки; органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; органів Державного бюро розслідувань; Національного антикорупційного бюро України, які відповідно до кримінального процесуального законодавства здійснюють досудове розслідування кримінальних проступків, віднесених до їх підслідності.

Начальником підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань є керівник органу дізнання. В разі відсутності підрозділу дізнання, повноваження керівника органу дізнання покладаються на керівника органу досудового розслідування (ч. 2. ст. 38 КПК України) [2]. Керівник органу дізнання зобов'язаний застосовувати всі передбачені законом заходи для забезпечення ефективності досудового розслідування (ч. 5 ст. 38 КПК України). На відміну від керівника органу досудового розслідування, закон не наділяє керівника органу дізнання правом здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків, користуючись повноваженнями дізнавача (п. 6 ч. 2 ст. 39, ст. 39-1 КПК України).

Статус дізнавача визначений у ст. 40-1 КПК України. Дізнавачем є службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, у випадках, установлених КПК України, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків (п. 4-1 ст. 3 КПК України) [2].

Дізнавач, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог КПК України, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові особи, інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення дізнавача (ч. 5 ст. 40-1 КПК України). Таким чином, дізнавач наділений правом приймати рішення через власне внутрішнє переконання, ґрунтуючись на положеннях ст. 2 КПК України за винятком випадків, коли закон передбачає отримання згоди прокурора чи слідчого судді.

Дізнавач при здійсненні дізнання наділяється повноваженнями слідчого (ч. 1 ст. 40-1 КПК України). Слід зауважити, що дізнавач користується повноваженнями слідчого лише в межах досудового розслідування кримінальних проступків. Якщо при здійсненні дізнання буде встановлено, що особа вчинила злочин, дізнавач за погодженням із прокурором надсилає матеріали кримінального провадження керівнику органу досудового розслідування з урахуванням підслідності (ч. 4 ст. 218 КПК України). У той же час, дізнавач наділений особливими (притаманними лише йому) повноваженнями, такими як:

1) починати дізнання за наявності підстав, передбачених КПК України (п. 1 ч. 2 ст. 40-1, ч. 1 ст. 214, ст. 298 КПК України);

2) проводити огляд місця події (п. 2 ч. 2 ст. 40-1, ч. 3 ст. 214 КПК України), обшук затриманої особи (п. 2 ч. 2 ст. 40-1, ч. 3 ст. 214, ч. 6 ст. 298-2 КПК України), опитувати осіб (п. 2 ч. 2 ст. 40-1, ч. 3 ст. 214 КПК України), вилучати знаряддя і засоби вчинення правопорушення, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання (п. 2 ч. 2 ст. 40-1, ч. 3 ст. 214, ст. 298-3 КПК України), а також проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених КПК України (п. 2 ч. 2 ст. 40-1, ч. 3 ст. 214, ст. 300 КПК України);

3) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, КПК України, відповідним оперативним підрозділам (п. 3 ч. 2 ст. 40-1, ч. 1, 2 ст. 41 КПК України);

4) звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій (п. 4 ч. 2 ст. 40-1, ст. 300, ч. 3 ст. 214 КПК України);

5) повідомляти за погодженням із прокурором особі про підозру у вчиненні кримінального проступку (п. 5 ч. 2 ст. 40-1, ст. 298-4 КПК України);

6) за результатами розслідування складати обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та подавати їх прокурору на затвердження (п. 6 ч. 2 ст. 40-1, ст. 301 КПК України);

7) приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, у тому числі щодо закриття кримінального провадження за наявності підстав, передбачених статтею 284 КПК України (п. 7 ч. 2 ст. 40-1, ст.ст. 284, 298-5 КПК України);

8) здійснювати інші повноваження, передбачені КПК України (п. 8 ч. 2 ст. 40-1, ст. 214 КПК України) [3, с. 13–14].

Дізнавач зобов'язаний виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються в письмовій формі (ч. 3 ст. 40-1 КПК

України, наказ Генеральної прокуратури України № 51 від 28 березня 2019 р. «Про затвердження Порядку організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні»), а також він несе відповідальність за законність та своєчасність здійснення дізнання (ч. 1 ст. 40-1 КПК України).

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон від 22 листоп. 2018 р. № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 12 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>.

3. Досудове розслідування кримінальних проступків: метод. рек. / С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, В. В. Бурлака та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.

Шмерего Олександр Борисович,

завідувач відділу досліджень з питань безпеки життєдіяльності, пожежно-технічних і електротехнічних досліджень лабораторії інженерно-технічних видів досліджень Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України

РОЗШИРЕННЯ ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЖЕЖНО- ТЕХНІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ТА ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Здебільшого, при проведенні судових пожежно-технічних експертиз, замовників їх проведення цікавлять питання щодо місцезнаходження осередку пожежі та причини її виникнення, але останнім часом все частіше ставляться питання на вирішення згаданої експертизи щодо дотримання вимог пожежної безпеки, ефективності дій пожежних підрозділів під час гасіння пожеж, при проведенні пожежно-рятувальних робіт тощо [1, 3].

У зв'язку з цим співробітниками НДУІСЕ МЮ проводиться наукова робота за темою: «Розробка методики з теоретичних та практичних основ проведення судових пожежно-технічних експертиз».

Зазначена Методика має охоплювати більш широкий спектр вирішуваних питань.

Пожежно-технічна експертиза – це процес дослідження явищ, процесів та матеріальних об'єктів, пов'язаних з горінням, виниклими пожежами, застосуванням пожежно-рятувального обладнання, що